AKBABA

Gardiyan — Ulan bu kanlı kaatile ne yaptın?..
Mahpus — Hiç vallahi... Almanların toplama kamplarında yaptıklarını okuyordum, korkusundan «Aman Allah!» dedi, düştü, bayıldı!..

HAFTANIN ŞAKALARI:

NASRETTİN HOCA

Serbest bıraktılar, olmadı. Narh koydular, olmadı. Şimdi de beyanname istediler ve galiba vesikaya bağlıyacaklar... Bakalım, bu sefer ne olacak?

Atalarımız, bir ayak üstünde bin lâfın belini büken, çenesi kuvvetli dil ebeleri için: «Zeytinyağı gibi suyun üstüne çıkar» derlerdi. Şimdi gözlerini açsalar da şu zeytinyağcıları görseler: Suyun üstüne değil, hepimizin tepesine çıktılar, hora tepiyorlar!

Arkasından hevese gelen sadeyağ şahlandı. Bana öyle geliyor ki: «Koşun, tutun, yetişin!» diyinceye kadar, o da yularını koparmış at gibi elden gidecek!

Kışın kömür de böyle olmuştu. Daha geride kalmış günlere göz atarsak, ekmek işi, un işi de pek parlak değildir!

Ya kumaş işi?.. Herifçi oğlu hokkabazlar profesörü Zati Sungura parmak ısırtacak bir hünerle 20 bin lira sermayeyi 50 milyon lira yaptıktan sonra yakayı ele verdi: Çok değil, altı yılde farkına varmışız!

Efendim, sanki kumaş işi böyle de balık işi daha mı yüz güldürücü?.. Mikrobun değil, açlığın veremi insanlar kaldırımlarda sürünürken ve Yunan motörleri limanda emir beklerken, palamutları bostanlara ektik!

Hikmetinden sual olunmaz, bizim balıklar: Denizde aslan, karada kaplan cinsinden!..

Hasılı kelâm efendim, şu altı harb yılında: Tedbir alıyoruz, tedbir düşünüyoruz, tedbir araştırıyoruz dedik. Dedik ama, bir türlü şu tedbiri bulup ta alamadık!

Hatırıma, bir Nasrettin Hoca fıkrası geldi:

Köyün camiinde kürsüye çıkan toy bir vâiz:

— Kaale Resulüllah...

Diye va'za başlamış...

Kaale Resulüllah, yâni Peygamberimiz buyurmuşlar ki... Ama, sözün arkası gelmemiş!

Vâiz bir iki yutkunduktan sonra tekrarlamış:

— Kaale Resulüllah...

— Kaale Resulüllah...

— Kaale Resulüllah...

Sesi kısılmış, yüzü kızarmış, iki elini ahaliye doğru açarak:

— Ey cemaat, demiş, kusura bakmayın, hatırıma gelmiyor!

Cemaat arasında bulunan Nasrettin Hoca oturduğu yerden seslenmiş:

— İlâhi molla, kürsüden inmek te mi hatırına gelmiyor?!..

***

Altı yıldır, ticaret ve ekonomi işlerimize bir düzen veremiyen şu meşhur «apartman otomobil» li ofislerimiz, şu ticaret birliklerimiz, şu çeşit çeşit ihtisas şubelerine ayrılmış sayın genel direktörlerimiz karşısında, baklayı ağzından çıkaran açık kalbli bir Nasrettin Hocaya ne kadar ihtiyaç var!

Çimdik

Aşk = Cinayet!

— Dün odada beni yalnız yakalayıp ilânı aşka başlamasın mı?..
— Vah vah.. Geçmiş olsun!

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASÎ MİZAH MECMUASI

İDAREHANE
İstanbul, Ankara caddesi, No. 47

Telefon: 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için:
Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere:
Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

3 Mayıs, 1945 Perşembe
Sayı: 58

20 Kuruş

AKBABA

Yıl : 23 — Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Yusuf Ziya Ortaç — Sayı : 58

HER HAFTA

BİR ŞEYLER

Kömür karası bir iç dünyasına açılmış iki yuvarlak göz... Bir hayvan beyini çerçeveleyen basık şakaklar.. Şişkin boyun damarları ortasından fırlamış sert bir gırtlak kemiği...

Bu, Bülbülderesinde, on iki yaşındaki çocuğu iki kere öldüren kaatilin resmiydi.

Ertesi gün, annesini, babasını ve üç kardeşini ustura ile doğrayan on yedi yaşındaki gencin trajedesini üç satırlık bir telgrafta seyrettim.

Yarın, bakalım hangi âşıkın bıçağından bir genç kızın sıcak kanı damlıyacak!

Her sabah, elimdeki gazeteyi, parmaklarıma gizli bir cinayetin pıhtıları sıçramış gibi, tiksinti ile atıyorum...

Bize ne oldu?.. A dostlar, bize ne oldu?..

Biz, ya sinema locasında bir işkence filmi seyrederken; ya bir plâj odasında kabarmış burun deliklerimiz hayvan nefesleriyle solurken; ya bir çocuk mecmuası sayfalarında süt yavrusu ruhumuz bir canavar memesi emerken; ya bir sarhoş sofrasında kafalarımız rakı şişesi ve meyhane şarkısiyle dumanlanırken bir şeyler kaybettik: Ana şefkatimizden, baba hürmetimizden; kardeş muhabbetimizden ve eşsiz insan faziletimizden bir şeyler!..

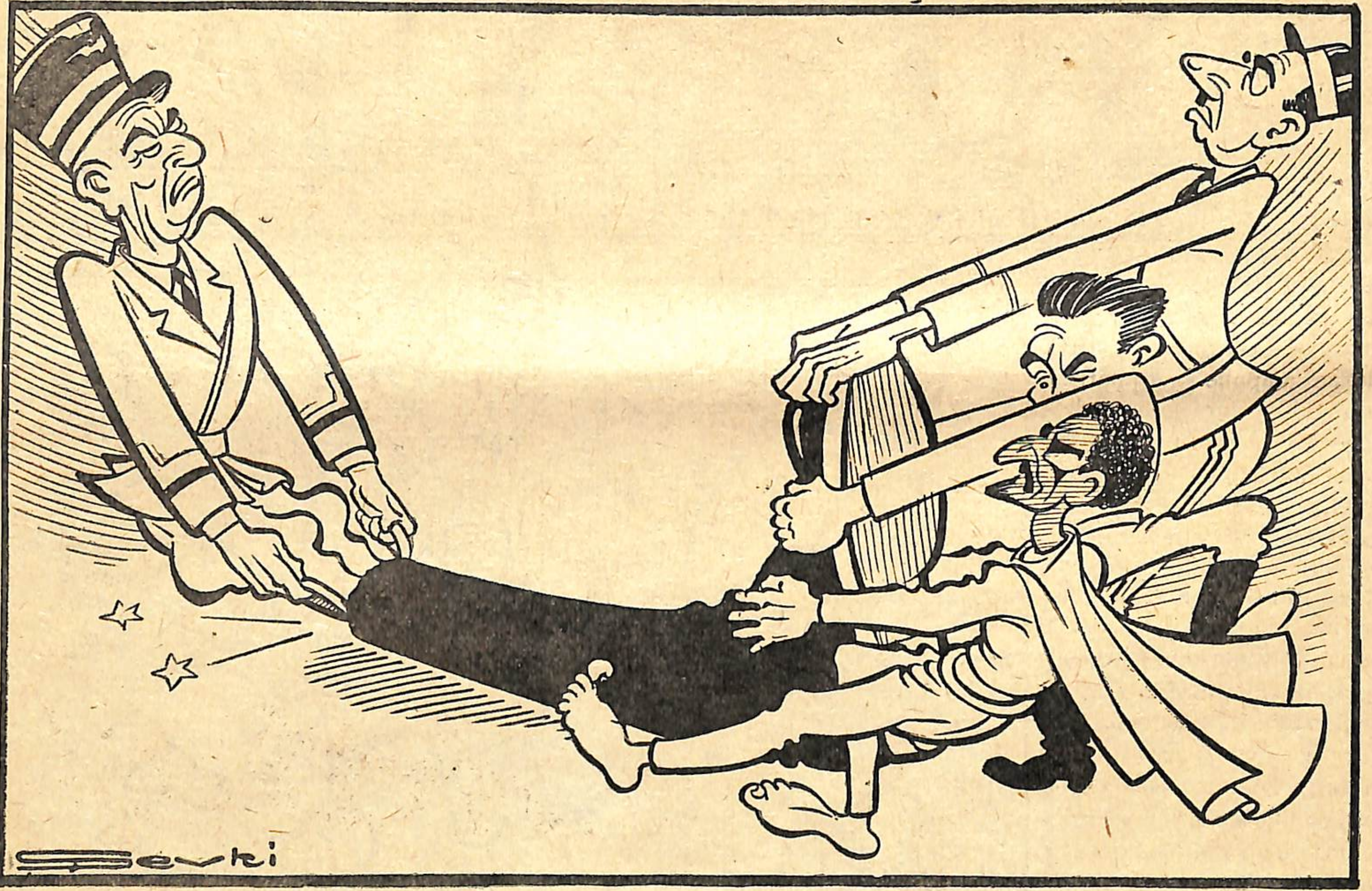
Yusuf Ziya ORTAÇ

SANFRANSİSKODA:

Sulh — Aman çocuklar, kırıklarımı, döküklerimi yapıştırırken dikkat edin, sakat kalmayım!

Gazetelerden: Fransa, Yugoslavya, Habeşistan, İtalyadan toprak istiyorlar...

İtalya — Yapmayın arkadaşlar, yapmayın... Parçalıyacaksınız!

ALAYLAR

Yağcı ile Mülâkat

Şair Nabi'nin:

Gülistân-ı dehre geldik, renk yok, bû kalmamış

mısraını gölgede bırakacak bir yokluk karşısındayız: Hangi çeşitten olursa olsun yağ yok. Bu sebeple kendisile görüşecek bir yağ tüccarı bulmak hayli müşküldü. Eski şöhretine kapılarak Asmaaltına yöneldim. Talihim varmış, yerlere baka baka yürürken caddede vaktile yağ döküldüğünü gösteren bir takım leke izleri buldum. İzleri takibederek bir küçük dükkânın önüne vardım. Ufak bir yazıhane... Masanın önüne iri kallâvi bir palto bırakmışlar... Sahibi nerede diye düşünürken siyah palto kımıldadı. Meğer adam içindeymiş. Yağ tulumu gibi birşey... Sordu:

— Ne istiyorsun evlât?

— Biraz görüşmek!

Gözleri kısıldı:

— Haydi haydi, dedi, beni kandıramazsın! Görüşmekle işe başlayıp benden yağ istiyeceksin değil mi? Nafile uğraşma, bende yağ yok...

— Aman bayım, sizde yok ta benim sıska vücudumda mı var?.

— Hayır, onu demek istemiyorum, benden yağ çıkmaz..

— Merak etmeyin.. Yağ filân istiyecek değilim.. İhtiyacım yok. Tam kırk teneke zeytinyağı, yirmi teneke Urfa, on teneke Trabzon yağım var.

Şişman adamın fare görmüş kedi gibi hırsla gözleri parladı:

— Sahi mi? Nerede? Çabuk söyleyin, yüreğime inecek, nefesim tıkanacak!

— Durun canım, evimin bodrumunda..

— Alalım..

— Parayı veren düdüğü çalar. İki yüz lira avans isterim..

Birdenbire yüzündeki mâna değişti. Bir Yahudi sarraf gibi şüphelendi:

— Malı görmeden on para vermem, dedi.. Buyur, otur hele.. Bir acı kahvemizi iç!

— Hay hay.. Demek yağ ticareti yaparsınız...

— Yok canım, nerede o günler.. Eskidendi ticaret..

— Hani benim yağlarımı satın alacaktınız?

— Gene alacağım. Zaten yaptığım sade yağ toplamak!

— Peki ne yapıyorsunuz topladıklarınızı?

— Önce eritiyorum, sonra para yapıyorum..

— Satmadan mı?

— Elbette satmadan. O ticaret kanunları değişti bayım. Eskiden kazanmak için alıp satmak gerekti. Şimdi kazanmak için satmamak lâzım ki fiyatlar yükselsin.. Aldığım yağlar sade fatura gösterebilmem içindir..

— Peki ne satarsınız?

— Erzats!.

— Cidden şayanı dikkat.. Artık sırdaş sayılırız. Şu işi bana bir anlatsanıza..

Beni bir kere daha şüpheyle süzdü:

— Anlatmakla olmaz, gel de gör..

Beni aldı. Karanlık bir koridordan geçirdi. Gayet rutubetli birkaç basamak taş merdivenden yerin altına indik. Burası hafif birkaç ampulle aydınlatılmış geniş bir mahzendi. Kendimi Hitlerin yeraltı karargâhlarından birinde sandım. Yağ tüccarı loşlukta iyice farkedemediğim birtakım adamlar gösterdi:

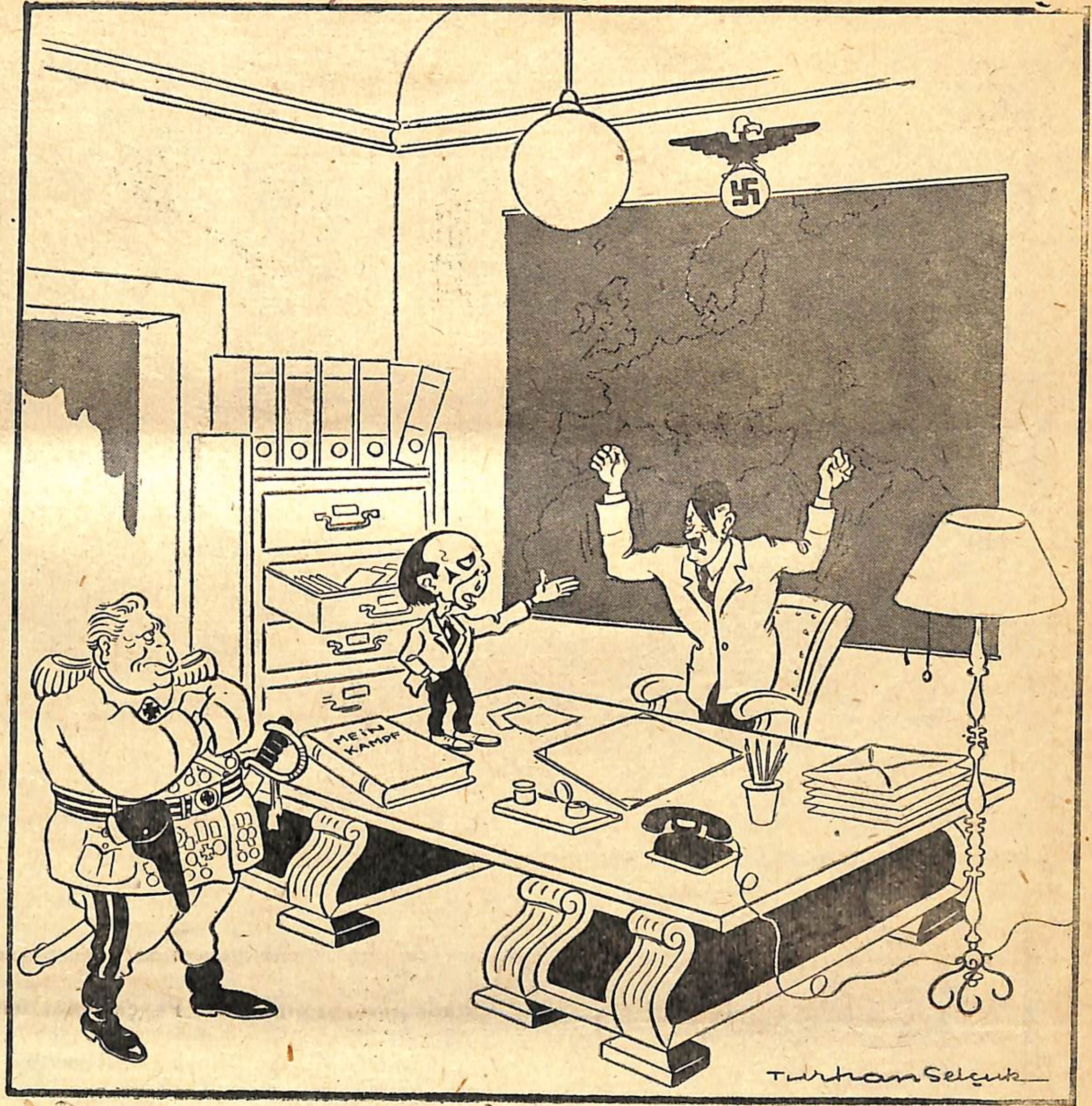
— İşte, dedi, piyasadaki yağlar burada hazırlanır. Bakın bu mahzene birkaç kapı açılıyor. Sağdan birinci kapı buzhane ve depodur. Topladığımız yağları orada saklarız. Öte yanındaki oda kazıma dairesidir. Bitpazarından toplanmış makinist, amele ve memur ceketleri orada yakalarındaki yağlar kazınarak temizlenir. Ceketleri iyi fiyatla satarız. Kazıntılardan da birinci sınıf yağ yaparız.

— Şu pamuk yığınları, kumaş parçaları nedir?

— Kumaş, düğme vesaire parçaları kıyma dairesinde parçalanır, ezilir, hamur haline gelir. Kazanlara dökülür, yağları terbiye etmek için maya makamında kullanılır. Eğer eski kumaş parçalarından yapılan hamuru kullanırsak Trabzon yağı, pamuk sübyesi kullanırsak Urfa yağı ve krema erzatsı elde ederiz ki sup anglez, krem şantiyi ve pasta yağı olarak şekercilere verdiklerimiz bu ekstra cinsindendir.

— Peki bunlara yağ, süt filân katmaz mısınız?

Bay tüccar büyük bir hayretle yüzüme baktı. Sonra sualimi bönlüğüme vermiş olacak ki, gülümsiyerek izaha devam etti:

Hitler — Ah bir yeni silâh, ah bir yeni silâh...
Arkadaşları — Almanyayı kurtarmak için mi?
Hitler — Hayır, artık kendimizi!..

— Yağı, sütü bulsam tabiî kendim yerim..

— Peki, bazı yağlardaki tabiî koku?.

Bir dolap açtı, raflarındaki şişeleri gösterdi:

— Bu kokular, esanslar ne güne duruyor? Hattâ ihmal ettiğimiz kahvaltılık tereyağlarında ineklerimiz fulya ile yahut gül yaprağile beslenmiştir diye ilân edebilmek için türlü çiçek kokularından faydalanırız.

— Âlâ.. Bu hesaba göre piyasada yağın bol olması lâzım. Halbuki zeytinyağının adı bile ortadan kalktı.

— Çünkü zeytin çekirdeki bulamıyoruz. Zeytin yağını ondan çıkarırız!

— Belediye kimyahanesi mahsullerinizi tahlil etmez mi?.

— Eder. Eder ama, evvelâ ellerinde ölçü olarak kullanacakları temiz yağ yok. Erzats yağlarla uğraşa uğraşa kaç senedir halis yağın terkibini unutmuşlardır!

— Sanki halis yağ çıkarsanız...

— Milletin yağını çıkarıyoruz ya işte...

— Hayır hayır, piyasaya demek istiyorum...

— Siz, bu işi istiyerek, fenalık olsun diye veya menfaat için yapıyoruz, sanıyorsunuz, hayır bayım! Maksat halka iyilik. Temiz yağ; normal mideler, normal âsap içindir. Harb herkesin sinirlerini bozdu. Bozuk sinirler de mide ve barsaklara tesir etti tabiî.. Şimdi biz temiz yağ satacak olsak halk bunu hazmedemez, şehrin yarıdan fazlası mide ağrılarından, hazımsızlıktan ölür gider!.

Bay tüccar, iri göbeğini savura savura «lâboratuvar» ının diğer köşelerini de bana gösterdi. Çok istifade ettim, çok şey öğrendim. Ayrılırken kendi kendime «şu adamı halka teslim etseler acaba göbeğile ensesinden kaç ton yağ çıkar?» diye düşünüyordum!

Görünmiyen Adam

Millî hastalıklarımız

Bir ömü

Haftanın Gazeli

Harbin sonu Berlin'de, bakın, geldi apansız;
Sulhun adı meydanda, cihan ondan alır hız!

Mağlûp olarak orduların herbiri bir yol
İkdâmı Göring'in bu sefer kaldı nişansız!

Bilmem ne pişer Von Papen'in tenceresinde;
Turfanda bir Almanya diyorlar buna, kansız!

Öz türkçe bizim adlarımız, sadece kalmış
Markiz, Lâjönes, bir de Lion başbaşa yalnız...

Zeytinyağı sırroldu, etin ismi henüz var,
Biz sağyağın uğrunda bugün hâne-harabız...

Elbette ki insafa yanaşmaz bugün esnaf:
Ellerde kalemler bu kadar oldu mu mızmız!

Dehri kulunuz böyle figan eylemez ammâ
Mecnuna çevirmiş onu Leylâ diye bir kız!

Dehrî-i Zaman

Adalet

Şimdiki Amerika Birleşik Devletleri Cumhur Başkanı Harry S. Truman evvelâ çiftçiydi. Birgün birdenbire "Juge„ yani yargıç olmak istedi. Kendisini yargıç yaptılar; fakat hukuk tahsili yoktu, kanunları bilmiyordu. Galiba beş sene kadar bu bahisleri tetkik etti. Tam herşeyi öğrendiği zaman hâkimlikten çekildi, siyasete merak etti.

Truman, kanunları bilmiyen bir yargıçken adaleti şöyle tatbik ederdi:

Birgün bir kadınla bir adamı karşısına getirdiler. Kadın ağlıyor, tepiniyordu:

— Bu adam kocamın katilidir. Asılmasını isterim!

Yargıç sordu:

— Nasıl öldürdü?

— Kocam işine giderken bu adam, apartmanının üçüncü katından onun üstüne düştü. Boynu kırılarak ölmesine sebeboldu?

— Peki, bu adamın kocanızı öldürmek maksadile aşağıya, üstüne atladığına emin misiniz?

Kadın tereddüdetti:

— Değilim ama, kocamı o öldürdü, ölmelidir!

Yargıç Truman hiç düşünmeden kararı bildirdi:

— Pekâlâ. Bu bayanı o apartmanın üçüncü katına götürünüz. Bu bay da kaldırımdan geçsin. Bayan üstüne düşerek boynunu kırsın ve öldürsün!

Z

Memur, sokakta giden adamı çevirdi:

— Bakkal mısınız?

— Hayır.

— Kaç kişilik bir ailesi

— Üç.

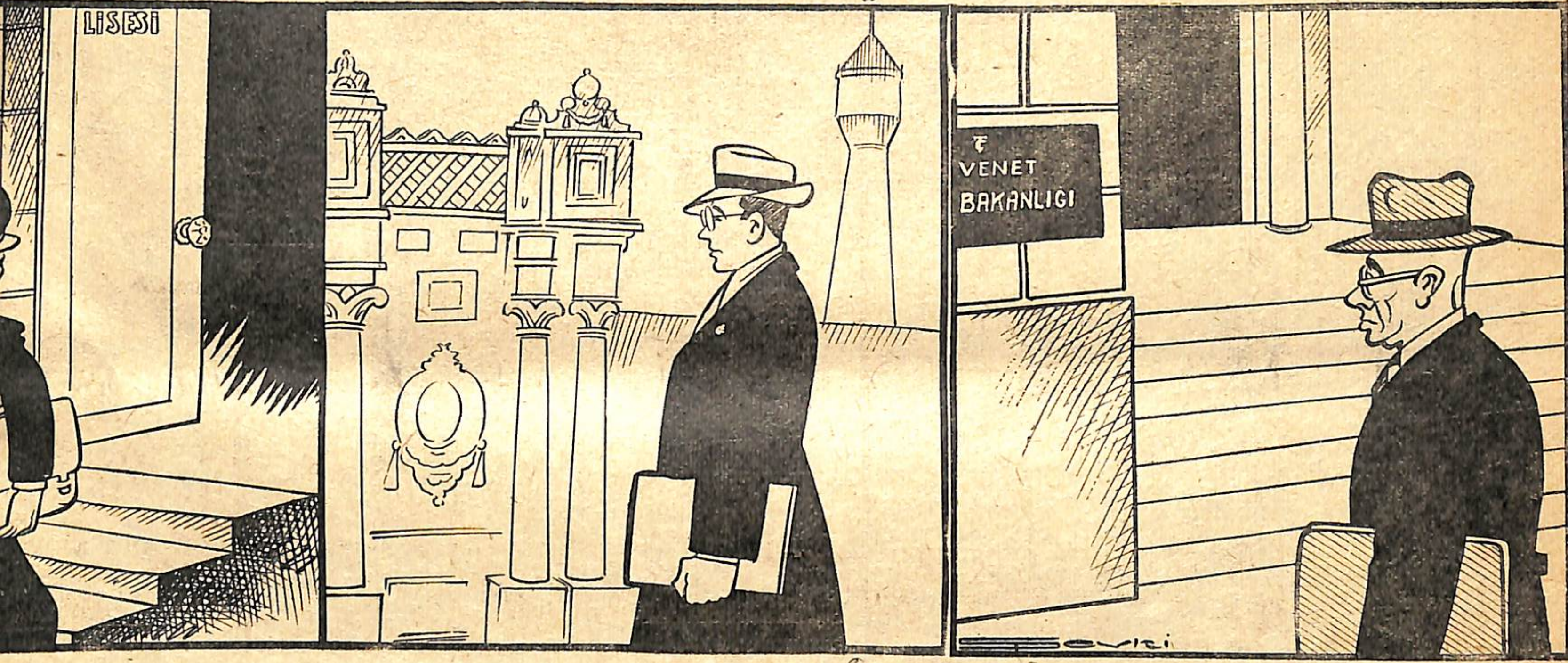
— Elinizdeki koca tenek ne var?

— Zeytinyağı?

— Nafile, milyoner old kere bile Millî Korunma m

...an: Memuriyet salgını!

...böyle geçti!

...inyağı!

— (Düdüğünü öttürerek) Buyurun karakola...

— Canım, bu kendi yağım.. Ben hırsız değilim!

— Malûm bayım, ben de size hırsızsınız demedim ki.. Karne suiistimalinden dolayı karakola çağırıyorum!.

... beni inandıramazsın.. Daha bir ...esine gitmedin!

Tembelliğe kaside

Churchill'in en çok okuduğu ve sevdiği İngiliz muharriri Charles Morgan, son eserlerinden birinde tembelliği şöyle övüyor:

"Nedir bu çalışma çılgınlığı? Çocuklara katiyen tembel olmak fırsatı verilmiyor. Çalış, çalış, çalış! Hayat yalnız işten mi ibarettir? Bir genç eğer işile meşgul değilse mutlaka ya konsere götürülür, ya konferansa veya tiyatroya... Oralardn değilse, futbol sahasındadır. Orada da değilse mutlaka kara tahtanın başında bulunur. Hiçbir işi yoksa yüzde yüz maç seyrinde, oyuncuları coşturmak için gırtlak paralar! Tembellik, sanıldığı gibi zihnin işlememesi değil, hayatın en güç öğrenilen sanatlarındandır.!„

Akbabanın notu: Bu kitabı tercüme ettirecek kitapçının milyon kazanacağı muhakkaktır!

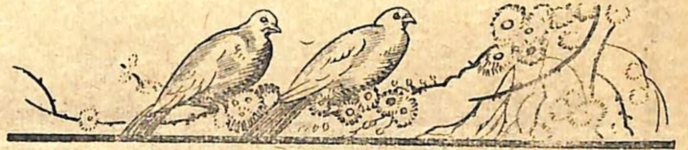
Mesele yok!

Doktor Necmeddin Rıfat, Kalamışta bir hastaya gitmeği kabul etmişti. Otomobilini kapı önünde durduktan sonra oralarda dolaşan bir gence seslendi:

— Otomobil kullanmasını bilir misiniz?

— Hayır efendim!

— Öyleyse mesele yok! Zahmet olmazsa beş dakika otomobilime bakar mısınız?

Sevda Mevsimi!

Bir çift küpe takarak kulağına kirazdan,
Bayan Mayıs gelecek yurdumuza birazdan!

Mehtabın altın saçı omzunda dalga dalga,
Sularda yıkanacak titreyerek ayazdan!

Şeftali çiçeğinden pembeler giyinerek
Esecek tatlı tatlı Adalardan, Boğazdan!

Bir tarafta fulyalar, sümbüller, menekşeler,
Vallahi bu baharın farkı yok sihirbazdan!

Her gece mestoluyor bahçemde açan güller:
Bülbüllerin dallarda kurduğu ince sazdan!

Yâdedelim seninle Yahya Kemal üstadı
Bir akşam, batan günü seyrederken Burgazdan!

Geldi sevda mevsimi altın geceleriyle:
Anladım gönlümdeki o gizli ihtizazdan!

Çimdik

Geçen cuma günü daire olağanüstü bir görünüm almıştı. Gelenler, gidenler bekletilmeden, paylanılmadan işlerinin çarçabuk yapılıvermesine, bütün memurların yerli yerinde olmasına, boş tek masanın bile bulunmamasına hayret ediyorlardı.

Müdür bey, üç buçuğa doğru hademeye:

— Artık kimseyi içeriye alma, ikramiyeler dağıtılacak!

Emrini verdi. Tevhit bey de diğer arkadaşlarının arasına katıldı. Mutemet paraları sanki cebinden veriyormuş kadar sinirli ve hırçındı. Yüzünde acı bir tatsızlık yuva kurmuştu. Elleri titriyordu. İki ellilik bir onluk kâğıtla otuz dokuz buçuk kuruşu cebine yerleştirince içinden devlete dua etti, dışından da aradaki lânet suratlı vasıtaya kudemavari bir teşekkür cümlesi savurmaktan kendini alamadı.

Jurnala imzayı basıp sokağa fırladığı zaman kendisinin hiç te her günkü adam olmadığını hissetti. İnce bir yağmurun çiselemesine rağmen başı dik, göğsü ileride yürüyor, adımlarını derin bir emniyet ve itimat içinde atıyordu. Göz göze geldiği herkese gülüyor, hiç tanımadığı, bilmediği insanlara aşnalık etmek, selâm vermek ihtiyacını duyuyordu. Meğer hayat ne güzel şeymiş!

Birden zihninden şöyle bir düşünce geçti:

— Ulan, anasını satayım be, şöyle Beyoğluna kadar uzanıp iki, üç kadeh parlatayım. Mübareke aylardan beri hasretim.. Eve gidince nasıl olsa karı, ne var, ne yok hepsini elimden alacak.. İyisi mi, ben daha evvel davranayım, birkaç kuruşu keyfime sarfedeyim. Allah millete, devlete zeval vermesin.. Hiç

İKRAMİYE

aklımızda yokken piyango gibi çarptı.

Bir otobüse atladı. Taksimde indi. Ağır ağır Galatasaraya yürüdü. Ooh.. Süslü hanımlar.. Şık beyler.. İğne atsan yere düşmiyecek.. Bıyık altından mırıldandı:

— Yahu, herkes keyfinde, eğlencesinde.. Bizim gibi zavallılar İstanbulun ücra bir köşesine sığınmışız, köstebek hayatı yaşıyoruz!

Yan sokaklardan birine saptı. Rasgele bir meyhaneye girdi. Kendisini karşılayan alkolle karışmış, acı bir zeytinyağı ve balık kokusu, derin bir oğultu ve çatal bıçak gürültüsü içinde kuytudaki masalardan birine oturdu. Bir, bir daha.. Bir tane daha!.. Ağzını şapırdatarak yediği beyaz peynirdeki gaz kokusunu farketmedi, lâstik gibi inatçı midye kızartmalarını çiğnemeden yuttu.

— Eh, haydi bakalım, Tevhit, vakittir yola düzülelim!

Dedi. Caddeye çıktığı zaman, başının içini şakaklarını iterek dışarıya fırlamak isteyen acayip bir duman doldurmuştu. Kalbinden neşe, ruhundan memnunluk taşıyordu.

Karnından bir ses:

— Bağır, bağır, keyfini, sevincini dünyaya ilân et! diyordu.

Dudaklarını sıktı, dilini tuttu.. Bayağı bir sarhoş gibi nârâ atmaktan nefesini güç menetti.

— Âlâ.. Âlâ ama, şimdi iş bir Harbiye - Fatih tramvayı bulabilmekte.. Sade bulabilmekte de değil.. İçeriye girebilmekte..

Durağı sinemadan çıkmış beyaz tranşkotlu delikanlılar, tüylü yün mantolu genç kızlar doldurmuştu. Taksim - Sirkeci, Maçka - Eminönü, Kurtuluş - Eminönü arabaları birbirini takip etti. Hele tünele giden çifte kalyonlular onlardan daha sık geçiyorladrı.

Nihayet yeşil tabelâlı bir kırmızı araba gözüktü. Gözüktü ama, camlarını bir taraftan yağmur ıslatmıştı, bir taraftan da yolcuların nefesi buğulamıştı. İçerisi boş mu, dolu mu belli değildi. Girilecek kapının iki tarafına her zaman olduğu gibi karşılıklı iki nezaketsiz hırt durmuş, bineceklerin ancak yılan gibi aradan sıyrılıp geçebilmelerine müsaade ediyorlardı. Kadın erkek on beş yirmi kişilik bir kalabalık, ekmek sıkıntısında fırın kapılarına, zeytinyağı dağıtan bakkal camekânlarına, basma tevzi eden Yerli Mallar şubelerine nasıl saldırılıyorsa tramvay kapısına da öyle hücum ettiler. Bereket versin, Tevhit bey ortaya düşmüştü, arkadan dayananların himmetile ayakları havalandı, basamağa nasıl atladı, sahanlığı nasıl geçti, pek farkına varmadan kendisini içeride buldu. Sırt sırta vermiş, üst üste yaslanmış yolcuların arasından ancak her türlü mâniadan sızabilen esir dalgaları geçebilirdi. Halbuki orada iki biletçi ile bir kontrolör kaymıya çalışıyorlardı.

— Bilet.. Yeni gelenler bilet!

Tevhit bey zaten tek ayağı üstünde duruyordu.

Kim bir Ev sahibi olmak istemez?

YAPI VE KREDİ BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ

Bütün Sigortalarınız için

DOĞAN
SİGORTA ANONİM ŞİRKETİ

İstanbul - Bahçekapı - Birinci Vakıf Han
Telefon. 24267 - 1
Telgraf: Banka - KREDİ İstanbul, Sigorto - DOĞANTAŞ İstanbul

Şimdi bir de paltosunu çözüp para çıkarmak ne zor işti. Yanındakileri mümkün olduğu kadar az rahatsız ederekten dirseğinin çizeceği kavise yer açmıya çalıştı. Sağ eliyle pantalonunun cebinden bir yirmi beşlik çekip biletçiye uzattı. Üzerindeki ayyıldızlar tıpkı on paranınkilere benzediği için onları diğer bozuk paralarla birlikte yelek cebine koymazsa ayırdetmek mümkün olmuyordu.

Çakır keyifliliğin verdiği tesirle mi, yoksa bu cendere içindeki seyahatin doğurduğu sinirlilikle mi nedir, eli titredi, avucu gevşedi, küçücük yirmi beşlik camlardan sızan bir yağmur damlası gibi parmaklarının ucundan kaydı. Eğilip onu tutayım derken şapkası arkası dönük uzun boylu adamın omuzuna takıldı. O yere düşmedi, muallakta kaldı, fakat yirmi beşlik yuvarlanıp gitmişti. Dar bir silindirin içinde imiş gibi küçüle incele çömeldi. Bereket versin, para çok uzağa gitmemişti. Biraz ötede ışıl ışıl parlıyordu. Uzandı. Parmakları yirmi beşliğe varmadan evvel yumuşak bir yere dokundu. Aynı zamanda yukarıdan bir feryat yükseldi:

— Herif, herif.. Bana baksana sen.. Her kuşun eti yenmez.. Baldırımı ne sıkıyorsun!

Parayı alıp, düğmesine basılınca kutudan fırlıyan palyaçolar gibi dümdüz doğrulduğu zaman kendisine çemkiren kadının yüzüne baktı. Öğürmesine ramak kaldı. Çil yüzlü, şaşı gözlü, saçları boyalı bir ellilikti.

Çirkefi üzerine sıçratmamak için diliyle üst damağının arasından gizli bir Lâhavle okudu.

— Affedersiniz hanımefendi, dedi, yere düşen yirmi beş kuruşumu alırken elim kazaen dokundu galiba!..

— Hayrola komşu, böyle ailece nereye?
— Bizim damat yüz gram zeytinyağı bulmuş da, tebrike gidiyoruz!..

O anda tramvay zıngadak durdu. Kalabalık, kocaman bir Okyanus dalgası gibi toptan gitti, geldi. Bir haykırışma, bir bağrışma!.

Bu heyecan, kadının işi uzatmasının önüne geçti. «Ne var?» «Ne oluyor?» «Acaba bir kaza mı?»..

Vatman, kapının yanındakilere izahat veriyordu:

— Önümüzde bozuk bir otomobil var.. Merak etmeyin, şimdi sürer götürürler!.

Tramvay tekrar hareket ettiği zaman yolcuların ekserisi vaziyetlerini ve yerlerini değiştirmişlerdi. Demin şapkasının omuzuna takıldığı uzun boylu adam yağız yüzünü Tevhit beye çevirmişti. Elindeki «Son Dakika» nın ucu burnunu gıcıklıyor, karnı adam akıllı göğsüne dayanıyordu. Şimdi, bu kalabalıkta gazete okumanın sırası mı? Fakat söylenmez ki.. Mutlaka bir hırgür çıkar.. Haydi, meşhut suç mahkemesine!.

Tevhit bey, bütün seyahat boyunca sayısız Lâhavle çekmekte devam etti. Adam gittikçe yükleniyor. Gazeteyi zaman zaman çeviriyor, bir elinden öbür eline alıyor, Tevhit beyin göğsünün üstünde bazan tazyik azalıyor, bazan da büsbütün artıyor, adamın kolları durmadan oynuyordu.

*
* *

Tevhit bey, Saraçhane başında tramvaydan indiği vakit saat dokuzu geçiyordu. Soluk soluğa evden içeriye girdi. Karısı kaşları çatık, elleri böğründe mutfağın taşlığa bakan kapısının önünde idi. İri çakır gözlerinden hiddet alevleri fışkırıyor, yuvarlak etli yüzünde sabırsızlık izleri birbirlerini kovalıyorlardı.

— Herif, bu zamanlara kadar nerelerde idin bakayım..

— Affedersin, karıcığım.. Şey.. Bugün ikramiye dağıtılma güniydi biliyorsun.. Mutemet bankadan biraz geç geldi..

Fakat, Şekibe hanımı, sözden ziyade yapacağı kahramanca ve fedakârca hareket susturacak, teskin edecekti.

— Al karıcığım.. İçinden yalnız iki buçuk lira sarfettim.. Ötesi senin.. Ayakkabı mı ısmarlarsın, elbise mi yaparsın.. Nasıl arzu edersen.

Fakat.. Tevhit bey elini sağ ve sol iç cebine attı.. Cüzdanı.. Cüzdanı yoktu.. Öteki cepler.. Avuçlarını paltosunun yakasından pantalonunun paçalarının uçlarına kadar vücuduna basarak geçirdi. Meyhaneden çıkarken cüzdanını sağ iç cebine yerleştirdiğini pek iyi hatırlıyordu.. Muhakkak, o uzun boylu yağız suratlı adam aşırmıştı. Tevekkeli gazeteyi burnuna dayayıp altından ellerini göğsünün üstünde mütemadiyen oynatıp durmamış, sonra da Sultanahmette bir tank kolu hızıyle herkesi yarıp arabadan fırlamamıştı.

Yüzü sarardı, bacakları titredi, taşların üstüne bir kukla gibi yıkıldı:

— Mahvolduk, karıcığım. Tramvayda çaldılar.. cüzdanımla beraber.. Tam yüz yedi buçuk lira otuz dokuz kuruş... O fasulye sırığı, o cehennem suratlı.. Boyu devrilesice.. Melûn!.

Şekibe hanım dudaklarında acı bir gülüşle eğildi:

— Hoh de bakayım!. Sen rakı içmişsin.. Sonra da hangi bilmem ne hanede elin aşiftelerile har vurup harman savurdun yedin de şimdi bana numara yapıyorsun, öyle mi?. Al.. Sana, bir ikramiye de benden!.

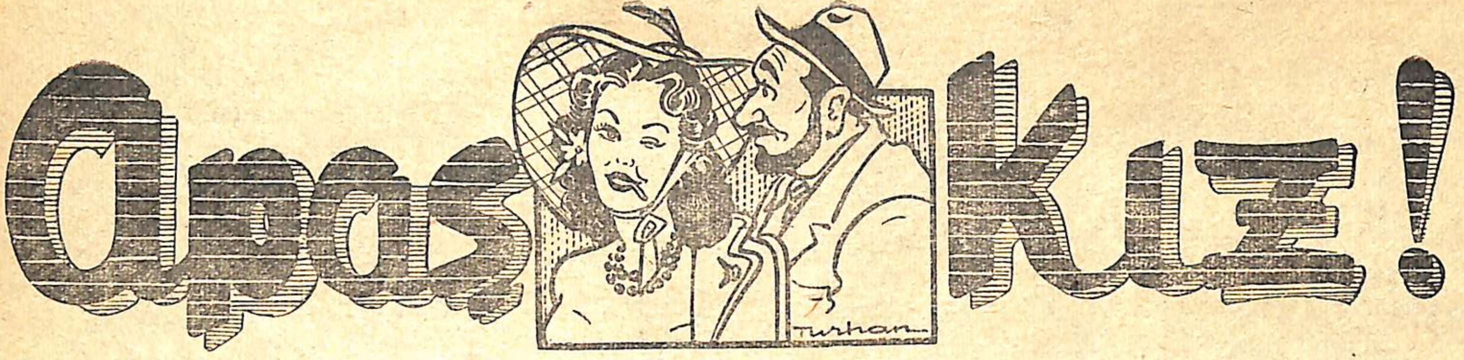
Kocasının rasgele başını yüzünü, gözünü yumrukladı.

*
* *

Tevhit bey, her tarafı, çürük içinde aç ve perişan yatağına uzandı. Arada bir iki ellilik, bir onluk banknotun hayâli gözlerinin önünde uçuşuyor, sonra tepesinde sonsuz bir sille tokat bombardımanı gürlüyor, adamcağız inliyor, inliyordu:

— İkramiye.. Al sana ikramiye!..

A. Hidayet Reel

Tefrika No. 8

Yazan : A. H. REEL

Cabir efendi, başını kaldırıp karısının yüzüne bakmıya cesaret edemediği için yemek yemekle meşgul gibi görünmek istedi. Ekmekten bir lokma aldı, zeytinden bir tane daha ağzına attı. Dolu avurdundan homurdanır gibi akseden bir sesle cevap verdi :

— Canım, nerede olacağım, tabii kütüphanede..

Seyyide hanım, şekline, şemailine bakılınca insanın üzerinde saf ve iyi kalbli bir kadın tesirini yapardı. Yuvarlak yüzünü daima beyaz bir başörtüsü çerçeveler, kır saçlarının ucu bile görünmezdi. Kumral seyrek kaşlarının altındaki koyu elâ gözlerinin bakışında pek fazla zekâ eseri ve herşeyi fenaya yorma duygusu sezilmezdi. Basma entarisinin içindeki şişmanca vücudu boyunu biraz daha kısa gösterdiği için yürürken âdeta yuvarlanıyormuş zannolunurdu.

Seyyide hanımı, kocasının bu süklüm püklüm hali birden kışkırttı. Kısa, küt parmaklı elini hiç beklenmedik bir anda masaya vurdu. Yerinden oynıyan çay bardağının zıngırtısına karışan yüksekçe sesile :

— Bana baksana sen, dedi, artık bıçak kemiğe dayandı. Ne zamandır, ben bu gece çalışmalarından birşey anlamıyordum. Anlamıyordum ama, «ya sabır!» deyip sineye çekiyordum.. Fakat, bu sabah bütün foyaların meydana çıktı.

Cabir efendi, yalvarır, ağlar gibi sordu :

— Ne oldu; karıcığım..

— Daha ne olacak.. Üstün, başın, nefesin herşeyin kokuyor.. Rakı kokuyor.. Meyhane kokuyor..

— Tövbe.. Tövbe, estağfurullah !.

— Haydi oradan zındık.. Koltuğunun altında kocaman bir haç çıktıktan sonra, beni böyle tövbelerle, estağfurullahlarla günah işlemediğine inandıramazsın..

— Karıcığım.. Vallahi.. Billâhi..

— Sus, yemin etme, çarpılırsın..

— Yani, seni kütüphanede çalışıyordum, diye aldatıyorum da içki âlemlerinde gezip eğleniyorum öyle mi ? Kütüphane şuradan kaç adım yer.. İstersen, benim hiç haberim olmadığı bir zaman, gel, bak !

— Belki kütüphanede çalışıyorsun.. Lâkin sonra kim bilir, nereye sıvışıp gidiyorsun,. Peşinde değilim ki..

— Aldığım gece yevmiyelerini getirip senin avucuna saymıyor muyum..

— Ha.. Ha.. Son zamanlarda sen işi azıttın Hafız.. Evde bile durmadan levha yazmakla meşgulsün.. Kütüphanede de boş zamanlarında elbet onlardan birkaç tane kıvırırsın.. Herbirini kaça satarsın, ben ne bileyim,.

— Karıcığım, şu ekmek çarpsın ki..

— Hafız, yemin etme.. Bir yerine inecek, gene derdini, eziyetini ben çekeceğim.. El karıları değil..

— Aman Seyyide.. Bunlar nasıl lâkırdı.. Demek, meyhane meyhane gezdiğim yetmiyormuş gibi, ben başka hanelere de gidiyorum öyle mi !

— Kimbilir, elbette içmenin sonu bu olsa gerek.. Sade, ben değil, bütün komşular da senin halinden şüpheli.. Geçen gün şu karşıki aşı boyalı evin sahibi, eski «Tez Veren Dede» nin türbedarı Hasan efendinin hanımı gelmişti. Kadın bana açıkça söyledi. Hafız efendinin gidişatını pek beğenmiyorum, dedi. Geçende nafile oruç tutacağı bir günün gecesinde sahura kalkmış.. Bir de bakmış, bizim kapıda bir gölge.. Az kaldı, hırsız var! diye bağıracakmış, bereket versin, sonra farketmiş.. Senmişsin.. Dörtlere beşlere kadar kütüphane olur mu, söyle !..

— Karıcığım, Hasan efendinin hanımı ya rüya, yahut ta hayâl görmüş!..

— Elin, sofu, müslüman kadınının yalan söylemeğe ne zoru var ?.

Cabir efendi, Seyyide hanımın, kendisini kabahatli çıkaracak delilleri bir kat daha kuvvetlendirmesine meydan vermemek için işi tatlıya bağlamanın, konuşmayı başka bir çığıra dökmenin yolunu aramıya koyulmak istedi :

— Benim sevgili, tonton karıcığım, dedi, bu ateş pahalılığında rızkımızı temin etmek için elimden geleni yapıyorum, gece gündüz durmadan çalışıyorum, gene sana yaranamıyorum.. Şurada Allah ne verdiyse, alâ külli hal geçinip gitmemizi kıskanan cadıların sözüne uyarak hem beni kırıyor, hem de kendini üzüyorsun !.

— Adam, çıldırtma beni, şu ceketini gömleğini getirip başına atayım da, bak nasıl leş gibi rakı kokuyor, sen de anla !.

Cabir efendi, keyifli olduğu zamanlar nasıl sağ avucunu yüzünden yukarı aşağı geçiriyorsa sinirlendiği ve güç durumda kaldığı anlarda da öyle yapardı. Gene aynı hareketi yaparaktan masanın başından kalktı. O vakte kadar da Seyyide hanım kocasının ceketini, gömleğini yuvarlana yuvarlana kapmış gelmiş, mutfağın kapısında Hafızın suratına fırlatmıştı.

İnsan, darda kalmayınca Hızır yetişmez derler. Cabir efendi de kendisini bu bâdireden kurtarmak için aklının, fikrinin bütün mekanizmasını deminden beri seferber etmişti. Yüzüne çarpan elbiseleri maddî varlığında olduğu kadar, mânevi mevcudiyetinde de dehşetli bir şok yaptı. O anda zihninde kuvvetli bir şimşek çaktı, gülmekten katılaraktan yere eğilip elbiselerini topladı.

— İlâhî karıcığım, dedi, sen çok yaşa, e mi.. Gel, şunları bir daha iyice kokla, kokla da o kokunun ne olduğunu anla.. Boşuna günahıma girme.. Allah esirgesin, bu yaşa kadar damlası kursağıma düşmemiş o haram içkiyi içmek değil, içenlerin bile yanından geçmek istemem.. Ayol bu.. İspirto kokusu.. Malûm ya, kütüphanede toz, toprak, mikrop içindeyiz.. Bütün memurlar işimiz bitti mi, ellerimizi, yüzümüzü temizce yıkıyor, sonra da kollarımızı bileklerimize kadar alkolden geçiriyoruz.. Ha.. Ha.. Ben de şaştım.. Hafazanallah, meyhane, bilmem ne hanenin yüzünü göreceğime, bacaklarım kırılsın daha iyi.. Bunca yıldır, taat ve ibadetle Cennetiâlâda kendime hazırladığım köşkü, böyle bir saniyelik dünya zevki ile yıkar mıyım sanıyorsun.. Gel, karıcığım, tövbe ve istiğfar et.. Yoksa, benim gibi bir masumun kanına girdiğin için Cenabıhak seni katiyen affetmez !

Seyyide hanım, toparlak vücuduyle kocasının üzerine yürüyüp sesini daha ziyade yükseltmeğe hazırlanırken birdenbire olduğu yerde durdu. Kolları, bacakları âni bir inme inmiş gibi hareketsizleşmişti. Koyu elâ gözlerinde yarım sükûn izleri belirerek:

— Vallahi Hafız, dedi, günahı boynuna, gene bir masal uydurdun, bakalım, bundan sonraki ahval ne gösterir ?.

IV

Hava ılık ve bulutlu idi. Öğleden sonra Şişlinin bu tenha sokağında perdeleri inik apartmanların sade içindekiler değil, bizzat kendileri de uyuyor gibiydiler. Bozuk kaldırımların üstünde dört erkek konuşarak ilerliyorlardı. Lâcivert elbiseli kır saçlı adam, diğer üç kişiden daha yüksek, daha âmirane konuşuyordu.

(Arkası var)

Meşhur bir cild mütehassısının şayanı hayret keşfi olan ve «BİOCEL» tabir edilen kıymetli ve gençleştirici cild unsuru şimdi (pembe renkteki) Tokalon kreminin terkibinde bulunuyor. Onu her akşam yatmazdan evvel sürünüz ve her sabah daha genç uyanınız. Gündüzleri de beyaz renkte (yağsız) Tokalon kremini kullanınız. Cildi beyazlatır, tazeleştirir ve kadife gibi yumuşatır

---

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar
1945 İKRAMİYE PLÂNI

Çekilişler:

29 Sonkânun, 2 Mayıs, 24 Ağustos, 1 Sonteşrin tarihlerinde yapılır.

1945 İKRAMİYELERİ

1 adet ARSA *(İstanbul'da Büyük Yalıda. Ada; 164, Parsel No. 4, 923 m²)*

1 adet	2000	liralık	= 2000. —	lira
3 „	1000	„	= 3000. —	„
4 „	500	„	= 2000. —	„
10 „	200	„	= 2000. —	„
25 „	100	„	= 2500. —	„
100 „	40	„	= 4000. —	„
150 „	20	„	= 3000. —	„
300 „	10	„	= 3000. —	„

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz aynı zamanda talihinizi denemiş olursunuz.

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz. Taklitlerinden sakınınız.

Necati ismine dikkat
Bahçekapı: SALİH NECATİ

7000 SENE EVVEL

Meşhur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

BUGÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 SENELİK MAZİSİ VARDIR

Bira besler, serinletir, neşe verir.

Sahibi ve neşriyat müdürü: Yusuf Ziya ORTAÇ
Basıldığı yer: İbrahim Horoz Basımevi

KISMET

Kısmet ve saadet fenerle aranarak bulunmaz!
Onu bir "Millî piyango„ bileti ile hiç beklemediğiniz bir günde elde edebilirsiniz!

ŞİNASİ

Müntehabat-ı Eş'arım

Yeni edebiyatımızın ilk önemli şahsiyetlerinden biri olan Şinasi'nin manzumelerini tam olarak ihtiva eden bu eseri Akba tarafından yayınlanmıştır.

Çamlıca Kız Lisesi Edebiyat Öğretmeni Muallâ Anıl'ın tertip ettiği ve bir önsözle, bir lûgatça ile tamamladığı bu eser liselerin son sınıfları için çok faydalı ve yardımcı bir edebiyat kitabı olacaktır.

Şinasi'nin bu kitabı satışa çıktı. Fiatı 75 kuruştur.

AKBA KİTABEVİ

AYLIK ANSİKLOPEDİ

Sayı 11 çıktı.

Her kütüphanenin temel eseridir.

Dünya Karikatürleri

Rus — Kıpırdama yılan.. Kuyruğun ayağımın altında artık!

Hitler — Sık dişini.. Seni kurtarmağa geliyorum!

HAFTANIN SEÇME KARİKATÜRLERİ

Sadeyağ pahalılığından sonra kuyruğa hücum..
Karaman — Muhtekir başı, sen kuyruğu kurtardın amma, ben ele verdim!

— Yeni Sabah —

6000 kilo torik denize döküldü.
Denizdeki — Eyvah... İnsan oğlunun eline düştünüz, gidiyorsunuz...
Ağdakiler — Merak etme... Yarın gene görüşürüz baba...

— Şaka —

AKBABA NEŞRİYATI:

Göç: Yusuf Ziya Ortaç (100 kuruş) — Ocak: Yusuf Ziya Ortaç (50 kuruş) — Millet ve İnsan: Peyami Safa (75 kuruş) — Dost Görünen Düşman: Ömer Rıza Doğrul (75 kuruş) — Kahramanlık Şiirleri (75 kuruş) — Akbaba koleksiyonu (600 kuruş).

Umumî satış merkezi: İstanbul, Ankara caddesi, Akbaba idarehanesi.